

SINISTRALITAT LABORAL FITXA NÚM. 5

BASTIDES:

En funció de les tasques que hem d'executar abans del començament dels treballs tindrem cura d'una sèrie de factors: la situació de l'obra, l'accés a la mateixa, formes, dimensions, com fer el subministrament dels materials, les pròpies resistències de les bastides, els punts d'ancoratge, les proteccions que tindrem que col·locar, etc.

Els criteris més habituals a l'hora d'escollir una bastida són: La seguretat en els treballs a realitzar, el seu fàcil muntatge i desmuntatge, que siguin lleugeres, la seva resistència i també que ens assegurin un correcte aprofitament per altres obres futures.

Bastides metàl·liques tubulars

Són les formades per elements prefabricats que faciliten els treballs a diferents nivells, ja que podem tenir plataformes de treball a varies alçades. Aquests tipus de bastides es recolzen sempre sobre una superfície uniforme i no possibiliten el seu desplaçament. Pel muntatge d'aquestes estructures cal treballar amb personal especialment format per aquestes tasques i que tingui coneixement dels diferents riscos inherents a aquestes actuacions.

De les diferents fases de formació de la bastida cal destacar el seu recolzament sobre el sòl, hem de treballar sobre una base ferma i segura; en cas de no tenir-la, utilitzarem elements per repartir les càrregues puntuals sobre una major superfície. La fase de disposició de riostes o estintolament (estintolar = arriostar) tan a la pròpia bastida com a l'element de treball (edifici, pont, etc.). La fase de col·locació de les plataformes que han d'estar fixades a l'estructura tubular de tal forma que no puguin bascular, lliscar o fer altres moviments perillosos. Per últim, la fase d'accés mitjançant escales laterals de serveis adossades o integrades.

Les normes de seguretat que hem de complir a l'hora de realitzar les nostres obres són les següents:

- Qualificació del personal de muntatge de la bastida.
- Compliment de les normes d'homologació (marcat CE).
- Correcte recolzament de la bastida sobre el sòl.
- No recolzar mai sobre bidons, materials acumulats o torretes de fusta.
- Delimitar la zona de treball i prohibir el pas per sota de la mateixa.
- Col·locació de xarxes verticals correctament tensades per evitar la caiguda de materials.
- Verificació de l'estat d'oxidació en aquest tipus de bastida si s'escau.

- Tenir cura de l'existència de línies elèctriques si existeixen.
- El muntatge es realitzarà per nivells de forma que es vagin consolidant trams inferiors per poder anar utilitzant el cinturó de seguretat.
- La bastida es muntarà com a màxim a 0.30 m del parament de treball.
- L'estintolament ("arriastre") es farà mitjançant elements rígids (riostes), no podem utilitzar per exemple cordes.
- Els punts d'ancoratge de la bastida estaran disposats com a mínim a cada 20 m.
- Els mòduls inferiors tenen que tenir bases anivelladores.
- Tots els elements de la bastida disposaran de riostes tipus creueta ("creu de S.Andreu), per les dues cares.
- El pas dels diferents nivells (pujada i baixada) a les plataformes de la bastida el tenim que fer a través d'escales interiors estables i segures.
- Les plataformes tindran dispositius de fixació per impedir el seu moviment i una indicació de càrrega admissible.
- Les baranes seran resistents, amb una alçada mínima de 90 cm i tenen que garantir com a mínim 150 kg/metres lineals de resistència.
- L'amplada de la plataforma no serà inferior a 60 cm.
- La barana estarà formada per un passamà, llistó

intermedi i un sòcol inferior.

- La bastida té que ésser verificada periòdicament.
- Les bastides disposaran de tallavents adequats en sentit transversal i longitudinal.
- Cal paralitzar els treballs en condicions meteorològiques adverses (vent...).

Bastides metàl·liques sobre rodes

Es tracta d'estructures autoestables, equipades per una o varies plataformes de treball i amb mitjans d'accés propis i amb la possibilitat de desplaçament mitjançant rodes per la zona de treball. Cal que les rodes estiguin dotades d'algun mecanisme de bloqueig. La seva utilització és recomanable en treballs de curta duració i amb necessitat de mobilitat de la bastida, per alçades inferiors a 10 metres, per inexistència d'elements externs que puguin comprometre la seva estabilitat (tràfic de vehicles, vent,...) i per quan tenim sòls llisos, estables i sensiblement horitzontals.

Les normes de seguretat que hem de complir a l'hora de realitzar les nostres obres són les següents:

- Qualificació del personal de muntatge de la bastida.
- Compliment de les normes d'homologació (marcat CE).
- Cada dos elements modulars en alçada es col·locarà una barra diagonal per estabilitzar el conjunt.
- Per evitar el basculament de la bastida no es podrà desplaçar-la mitjançant un treballador que es trobi a sobre de la bastida.
- Tampoc podem moure la bastida amb materials o eines de treball sobre d'ella.
- Cada plataforma de treball tindrà una amplada mínima de 60 cm.
- Les rodes disposaran d'un dispositiu de bloqueig de rotació i translació.
- A nivell de les rodes sempre muntarem dues barres diagonals per a evitar deformacions.
- L'accés es farà mitjançant una escala interior integrada a la bastida i les quatre cares estaran

protegides per baranes, amb els seus corresponents llistons intermedis i sòcols inferiors.

- Durant el seu muntatge i desmuntatge els operaris treballaran amb cinturó de seguretat associat a dispositius anticaigudes.
- En condicions meteorològiques adverses es paralitzaran els treballs.

Bastides penjades mòbils

Consisteix en unes plataformes de treball suspeses per cables amb els aparells necessaris per la seva pujada i descens. Són utilitzades en el cas que el parament vertical de treball no comprometi la verticalitat de la bastida (entrants, sortints,...) i quan podem assegurar el correcte ancoratge superior dels pescants.

Les normes de seguretat que hem de complir a l'hora de realitzar les nostres obres són les següents:

- Qualificació del personal de muntatge de la bastida.
- Compliment de les normes d'homologació (marcat CE).
- Comprovació inicial consistent en: Aixecar fins a un metre d'alçada, posar-lo en càrrega (doble càrrega de la prevista) i manteniment de la posició horitzontal durant 24 hores.
- Tindran una amplada mínima de 60 cm, incorporaran un sòcol inferior de 15 cm. en el seu contorn, tindran baranes de 90 cm. amb llistó intermedi amb la diferència que el costat de treball podrà ser de 70 cm l'alçada de la barana.
- La plataforma es trobarà en tot moment en perfecte estat d'ordre i neteja.
- El tram total no deurà superar els 8 metres i la distancia màxima entre els pescants no serà mai superior als 3 metres.
- Els pescants sobre els que penja la bastida tindran

una subjecció al forjat, quan per motius constructius això no sigui possible es col·locaran uns contrapesos que no siguin susceptibles de ser retirats a mà.

- La col·locació dels pescants consecutius no té que ésser superior a tres metres en cap tramada.
- Els ganxos utilitzats seran d'acer tractat, galvanitzat o inoxidable, mai corrugat.
- La unió del ganxo a cable es realitzarà almenys amb tres subjecta-cables d'estrep.
- Els cables comunament utilitzats són de 8 mm, aquests tenen que estar lliures de nusos i en perfecte estat. El seu coeficient de seguretat no serà inferior a 6.
- Els cabrestants o argués d'aquestes bastides penjades tenen que tenir un dispositiu de descens autofrenant.
- Els aparells utilitzats per elevar tenen que tenir: dispositiu per a impedir el descens, dispositiu anti-gir per a evitar la rotació incontrolada de la manovella, dispositiu de fre d'expansió per evitar el descens de manera sobtada, i per últim un indicatiu de la capacitat portant.
- Tots aquests elements d'elevació necessiten d'un manteniment periòdic i rigorós.
- Cal col·locar cables de seguretat, independentment dels cables de la subjecció, però units al mecanisme d'elevació, per a poder evitar la caiguda de la plataforma, en cas de trencament.
- Els treballadors aniran proveïts d'arnes i dispositius anticaigudes.
- Els treballadors no realitzaran moviments sobtats i violents, ni dipositaran càrregues de forma violenta sobre la plataforma.
- La distància entre la cara davantera i el paràmetre vertical serà menor de 45 cm.
- Totes les bastides tindran que treballar a nivell, o sigui paral·leles al terra.
- Queda prohibit el pas de la plataforma a l'interior de l'obra.

- En cas de condicions meteorològiques adverses es paralyzaran els treballs i es procedirà al descens de les plataformes a nivell del sòl.

Bastides sobre cavallets

Són els que estan formats per un tauler superior horitzontal i col·locat sobre uns recolzaments en forma de "V" invertida. S'utilitzen en el ram de paleta per a la realització de tancaments i diferents acabats. Els podem tenir de tres metres d'alçada sense necessitat de col·locar riostes ("arristrar") i per alçades fins a 6 metres con a màxim però amb les seves riostes o estintolaments.

Les normes de seguretat que hem de complir a l'hora de realitzar les nostres obres són les següents:

- Alçada de la plataforma no superior als 3m.
- Amplada de la plataforma no inferior a 60 cm.
- Els extrems que sobrepassen punts de recolzament no tenen que superar els 40 cm.
- Els cavallets ("borriquetas") tenen que ser estables i tenir dispositius que impedeixin la seva obertura.
- La distància entre els cavallets no té que ser superior a 3,5 m.
- La plataforma té que estar ancorada sobre els cavallets, no recolzada.
- Per alçades superiors a 2 m és necessària la col·locació de baranes.
- L'accés i el descens de la plataforma té que ser segur.
- Hem d'utilitzar proteccions col·lectives quan treballem vora de forats d'obra, com per exemple xarxes verticals o horitzontals.

"LA SEGURETAT NO ÉS BROMA"